



Przewozy drogowe na potrzeby własne to jeden z rodzajów przewozów. W zależności od obszaru, na którym wykonywany jest transport, rozgraniczamy przewozy z przekroczeniem granicy Rzeczypospolitej oraz bez przekroczenia granicy naszego państwa

Fot. D. F.

Przewozy na potrzeby własne

Wykonywanie transportu drogowego jest rozróżniane m.in. ze względu na charakter wykonywanego przewozu drogowego. Sprawa jest oczywista, kiedy firma transportowa wykonująca przewóz drogowy otrzymuje wynagrodzenie za przewiezienie ładunku z punktu A do punktu B, jednocześnie w żaden sposób nie jest związana z transportowanym ładunkiem. Zupełnie odmienna sytuacja występuje wtedy, gdy firma transportuje ładunek „własny”.

Zasady transportu, który jest działalnością pomocniczą do prowadzonej działalności gospodarczej, są ściśle określone, jednak budzą wiele wątpliwości. Są one wymienione w Ustawie o Transporcie Drogowym. W art. 4 pkt. 4 znajdujemy definicję niezarobkowego przewozu drogowego, w którym określono, że „przewóz na potrzeby własne to każdy

przejazd pojazdu po drogach publicznych z pasażerami lub bez pasażerów, pojazdu załadowanego lub bez ładunku, przeznaczonego do nieodpłatnego krajowego i międzynarodowego przewozu drogowego osób lub rzeczy, jest przewozem wykonywanym przez przedsiębiorcę pomocniczo w stosunku do jego podstawowej działalności gospodarczej”. Przedmiotowy

przewóz musi spełniać jednocześnie określone warunki dotyczące używanych do tego celu pojazdów samochodowych, przewożonych rzeczy oraz kierowców prowadzących pojazdy w czasie wykonywania tego rodzaju transportu.



Emil Nagrodzki



Fot. Citroën

W wypadku wykonywania przewozu bez przekroczenia granicy Polski, wymagalnym jest uzyskanie zaświadczenia na wykonywanie krajowego przewozu drogowego na potrzeby własne

Wymagane uprawnienia

Przewozy drogowe na potrzeby własne to jeden z rodzajów przewozów. W zależności od obszaru, na którym wykonywany jest transport, rozgraniczamy przewozy z przekroczeniem granicy Rzeczypospolitej oraz bez przekroczenia granicy naszego państwa. Zrozumieliśmy, że w wypadku każdego rodzaju wymienionych przewozów, należy pozyskać wymagane uprawnienia, zezwalające na ich wykonywanie. Wymagalność uzyskania uprawnień wynika z treści art. 33 UTD, w którym zawarta jest informacja dotycząca możliwości wykonywania przewozów drogowych na potrzeby

Przewozy drogowe na potrzeby własne można wykonywać po uzyskaniu zaświadczenia potwierdzającego zgłoszenie przez przedsiębiorcę prowadzenia przewozów drogowych jako działalności pomocniczej w stosunku do podstawowej działalności gospodarczej.

własne, po uzyskaniu zaświadczenia potwierdzającego zgłoszenie przez przedsiębiorcę prowadzenia przewozów drogowych jako działalności pomocniczej w stosunku do podstawowej działalności gospodarczej. Obowiązek ten nie dotyczy przewozów wykonywanych w ramach powszechnych usług pocztowych, jak również przez przedsiębiorców posiadających uprawnienia do wykonywania transportu drogowego (posiadających licencję na wykonywanie międzynarodowego transportu drogowego, zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego lub jeszcze obowiązującą licencję na wykonywanie krajowego transportu drogowego). Wyjątek od wymagalności uzyskania przedmiotowych uprawnień dotyczy również podmiotów niebędących przedsiębiorcami, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 3, poza przypadkiem prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie, dotyczącej upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego – obowiązek uzyskania zaświadczenia nie dotyczy rolnika w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W wypadku wykonywania przewozu bez przekroczenia granicy Polski wymagalnym jest uzyskanie zaświadczenia na wykonywanie krajowego przewozu drogowego na potrzeby własne. Zaświadczenia wydaje właściwy dla siedziby przedsiębiorcy starosta na czas nieokreślony.

Poza granicami kraju

W wypadku wykonywania przedmiotowych przewozów z przekroczeniem granicy kraju, niezbędnym jest uzyskanie zaświadczenia na wykonywanie międzynarodowego transportu drogowego na potrzeby własne. Wypisy z tego zaświadczenia wydaje Główny Inspektor Transportu Drogowego na okres do 5 lat. Zaświadczenie to uprawnia również do wykonywania przewozów krajowych na potrzeby własne, pomocniczo do prowadzonej działalności gospodarczej. Do każdego z wyżej opisanych zaświadczeń podmiot musi zgłosić wszystkie pojazdy, którymi zamierza realizować te przewozy. Po dokonaniu zgłoszenia otrzyma dla

każdego zgłoszonego pojazdu wypis, który podczas wykonywania przewozu musi znajdować się w pojeździe, gdyż na żądanie organu kontrolnego kierowca pojazdu zobowiązany jest okazać go do kontroli.

Należy wspomnieć, że w niektórych krajach Wspólnoty Europejskiej dokumenty dotyczące podmiotu realizującego przewozy pomocnicze do prowadzonej

we, którymi Polska jest związana, tak stanowią. W przypadku wykonywania międzynarodowego przewozu drogowego osób na potrzeby własne, dodatkowo wymagany jest formularz jazdy.

Prawo do dysponowania pojazdem

Przewozy drogowe wykonywane pomocniczo do prowadzonej działalności związane są z wieloma wątpliwościami dotyczącymi kierowcy, który prowadzi pojazd, transportowanego ładunku, jak również prawa do dysponowania pojazdem. Jak wynika z obowiązującego prawa, pojazdy samochodowe używane do przewozu muszą być prowadzone przez przedsiębiorcę lub jego pracowników. Bardzo często już pod-



W wypadku wykonywania przedmiotowych przewozów z przekroczeniem granicy kraju, niezbędnym jest uzyskanie zaświadczenia na wykonywanie międzynarodowego transportu drogowego na potrzeby własne

działalności gospodarczej nie funkcjonują w obiegu, nie istnieją. Jednak w naszym kraju wymagalność posiadania wyżej wymienionych dokumentów wynika z prawa krajowego.

Wykonywanie międzynarodowego przewozu drogowego na potrzeby własne może wymagać uzyskania odpowiedniego zezwolenia, jeżeli umowy międzynarodo-

czas pierwszych czynności kontrolnych jest to weryfikowane przez kontrolujących funkcjonariuszy. Uchybienie tej zasady jest związane z niespełnieniem wymogów dotyczących charakterystycznych przedmiotowych przewozów i wymagalności posiadania licencji w chwili kontroli, której jest brak. Związane jest to z karą administracyjną w wysokości 8000 zł.

Wykonywanie międzynarodowego przewozu drogowego na potrzeby własne może wymagać uzyskania odpowiedniego zezwolenia, jeżeli umowy międzynarodowe, którymi Polska jest związana, tak stanowią.



Nieodpłatny transport ładunku, przy założeniu np. zwrotu poniesionych kosztów zużytego paliwa, interpretowany jest jako wykonywanie usługi transportowej, z jednoczesnym niezachowaniem zasad przewozu drogowego na własne potrzeby

Bardzo często kontrolujący szczególnie rygorystycznie i w sposób rozszerzony interpretują obowiązujące prawo, w szczególności w przypadku stwierdzenia, że kierowca to najbliższa rodzina przedsiębiorcy (mąż, syn, córka, żona). W podobnych sytuacjach zapadające wyroki sądów nie są jednoznaczne. Sądy wydają zupełnie odmienne wyroki w przypadkach wykonywania przewozów przez syna czy córkę przedsiębiorcy. Jednocześnie należy nadmienić, że te osoby nie są pracownikami przedsiębiorcy. Jednak już w wypadku prowadzenia pojazdu przez współmałżonka przedsiębiorcy, sądy w większości przypadków uznają taką osobę za członka

Pojazdy samochodowe używane do przewozu muszą być prowadzone przez przedsiębiorcę lub jego pracowników.

działalności gospodarczej jest też posiadanie tytułu prawnego do dysponowania pojazdami samochodowymi, którym przedsiębiorca winny jest legitymować się. Oczywiście jest, że nie należy tego warunku utożsamiać z wyłączną własnością pojazdu. Dopuszczalną jest wszelka forma poświadczenia własności w formie zawartych umów, zarówno tych odpłatnych jak i nieodpłatnych, umów kredytowych,

Transport ładunku lub ludzi

Niezwykle istotnym warunkiem jest wypełnienie wymagań związanych z transportowanym ładunkiem, który powinien być własnością przedsiębiorcy lub zostać przez niego sprzedany, kupiony, wynajęty, wdzierżawiony, wyprodukowany, wydobyty, przetworzony lub naprawiony. Przejazd może też być związany z przewozem osób lub rzeczy z przedsiębiorstwa lub do przedsiębiorstwa na jego własne potrzeby, a także z przewozem pracowników i ich rodzin.

Analizując poruszane kwestie należy mieć na uwadze, że nieodpłatny transport ładunku, przy założeniu np. zwrotu poniesionych kosztów zużytego paliwa, interpretowany jest jako wykonywanie usługi transportowej, z jednoczesnym niezachowaniem zasad przewozu drogowego na własne potrzeby. Wobec powyższego, w ocenie organów kontrolnych taki przewóz nie spełnia warunków przewozu pomocniczo wykonywanego do prowadzonej działalności gospodarczej. ◀

Warunkiem wykonywania przewozów drogowych pomocniczo do prowadzenia działalności gospodarczej jest posiadanie tytułu prawnego do dysponowania pojazdami samochodowymi, którym przedsiębiorca winny jest się legitymować.

najbliższej rodziny przedsiębiorcy, pozostającego z przedsiębiorcą we wspólnym gospodarstwie domowym, który prowadzi pojazd samochodowy w zastępstwie tego przedsiębiorcy i nie znajdują w takim przypadku uchybienia obowiązującego prawa.

Warunkiem wykonywania przewozów drogowych pomocniczo do prowadzenia

leasingowych itp. Szczęólnego znaczenia nabiera wyżej wymieniony obowiązek wobec wykonywania przewozu międzynarodowego, kiedy w celu uniknięcia kłopotliwych sytuacji związanych z kontrolą drogową, powinno się posiadać w pojeździe kserokopię, na której widoczne jest poświadczenie zgodności z oryginałem tego dokumentu.

Emil Nagrodzki

**Ekspert Ogólnopolskiego Centrum
Rozliczania Kierowców
www.ocrk.pl**